

ZAJIŠTĚNÍ OBECNĚ

Co je zajištění? Proč k němu státy přistupují?

Zajištění představuje výrazný zásah do osobní svobody jednotlivce → podmínky takového zásahu do práv.

Čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod:

Nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon.

Čl. 9 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech:

Každý má právo na svobodu a osobní bezpečnost. Nikdo nesmí být svévolně zatčen nebo zadržen. Nikdo nesmí být zbaven svobody kromě případů, kdy se tak stane na základě zákona a ve shodě s řízením, jež je stanoveno zákonem.

Čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod:

1. Každý má právo na svobodu a osobní bezpečnost. Nikdo nesmí být zbaven svobody kromě následujících případů, pokud se tak stane v souladu s řízením stanoveným zákonem:

a) zákonné uvěznění po odsouzení příslušným soudem;

b) zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby proto, že se nepodrobila rozhodnutí vydanému soudem podle zákona, nebo proto, aby bylo zaručeno splnění povinnosti stanovené zákonem;

c) zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby za účelem předvedení před příslušný soudní orgán pro důvodné podezření ze spáchání trestného činu nebo jsou-li oprávněné důvody k domněnce, že je nutné zabránit jí ve spáchání trestného činu nebo v útěku po jeho spáchání;

d) jiné zbavení svobody nezletilého na základě zákonného rozhodnutí pro účely výchovného dohledu nebo jeho zákonné zbavení svobody pro účely jeho předvedení před příslušný orgán;

e) zákonné držení osob, aby se zabránilo šíření nakažlivé nemoci, nebo osob duševně nemocných, alkoholiků, narkomanů nebo tuláků;

f) zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby, aby se zabránilo jejímu nepovolenému vstupu na území nebo osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání.

V čem spočívá stěžejní ROZDÍL mezi ustanoveními Paktu a Úmluvy?

Judikatura

Výbor pro lidská práva

Bakhtiyari v. Austrálie, oznámení č. 1069/2002

Samba Jalloh v. Nizozemí, oznámení č. 794/1998

Alphen v. Nizozemí, oznámení č. 305/88

Saed Shams v. Austrálie, oznámení č. 1255, 1256, 1259, 1260, 1266, 1268, 1270, 1288/2004

C. v. Austrálie, oznámení č. 900/1999

A. v. Austrálie, oznámení č. 560/93

Zbavení osobní svobody podle Paktu přípustné, pokud:

- je zákonné = jednotlivec může být zajištěn pouze z důvodu a způsobem, který předvídá zákon
- není svévolné – svévolné nesmějí být jak příslušné vnitrostátní normy, tak jejich aplikace (= zbavení osobní svobody není nepatřičné, nespravedlivé nebo nepředvídatelné; neexistovaly mírnější prostředky k dosažení téhož cíle; zajištění bylo nezbytné vzhledem ke všem okolnostem případu a nepřesáhlo přiměřenou délku)

Evropský soud pro lidská práva

Chahal v. Spojené království, stížnost č. 22414/93, rozsudek z 25. 10. 1996

Saadi v. Spojené království, rozsudek Velkého senátu z 29. 1. 2008, stížnost č. 13229/03

A. v. Spojené království, rozsudek Velkého senátu z 19. 2. 2009, stížnost č. 3455/05

Singh proti České republice (stížnost č. 60538/00, rozsudek z 25. 1. 2005)

Amuur proti Francii (rozsudek z 20. 5. 1996, stížnost č. 19776/92)

Požadavky:

- zákonosti
- absence svévole (k zajištění musí dojít v dobré víře, musí být úzce spjata s důvodem zajištění, místo a podmínky k tomu musejí být uzpůsobené, trvání zajištění nesmí překročit rozumnou dobu, která je nezbytná k dosažení stanoveného cíle)

PRÁVNÍ ÚPRAVA ZAJIŠTĚNÍ V ČR

Zajištění podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

- 1.) zajištění za účelem správního vyhoštění (§ 124 – 124a)
- 2.) zajištění za účelem vycestování (§ 124b)
- 3.) zajištění za účelem předání a průvozu (§ 129)

(Související rozhodnutí Nejvyššího správního soudu: č. j. 9 As 5/2010-74, 2 As 80/2009-66, 1 As 12/2009-61, 9 As 23/ 2009-65 a 6 As 58/2009-53)

Změna těchto ustanovení v souvislosti s implementací **návratové směrnice** (2008/115/ES)

- důvody zajištění: a) nebezpečí skrývání se, b) státní příslušník třetí země se vyhýbá přípravě návratu či uskutečnění vyhoštění nebo je jinak ztěžuje
- pokud zajištění nařídí správní orgán, musí být zajištěn rychlý soudní přezkum zákonnosti zajištění
- zavedeny alternativa k detenci

Omezení osobní svobody podle zákona 325/1999 Sb., o azylu

- 1.) zadržení v rámci tzv. letištního řízení (§ 73)
- 2.) zadržení v přijímacím středisku na území (§ 46a)
- 3.) zadržení po dobu tzv. dublinského řízení (§ 46 odst. 3)

Zdržení na letišti a v přijímacím středisku (§ 73 a 46a)

Společné důvody:

- pochyby o totožnosti žadatele
- žadatel by mohl představovat nebezpečí pro bezpečnost státu

PŘEZKUM ZAJIŠTĚNÍ

Čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod:

Každý, kdo byl zbaven svobody zatčením nebo jiným způsobem, má právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné.

Návratová směrnice

Soudní přezkum v ČR

2 varianty:

- 1.) řízení vedené v občanském soudním řízení (§ 200o a násl. o. s. ř.)
- 2.) řízení před správními soudy (§ 65 a násl. s. ř. s.)